

Η Ρ Ω Δ Ι Α Ν Ο Υ

Τ Η Σ Μ Ε Τ Α

Μ Α Ρ Κ Ο Ν

Βασιλείας Ἰσραηλῶν

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ω ποίω μὲν δὴ τέλει ὁ δηλωθεὶς Ἀντωνῖνος ἐχρήσατο, ἐν τοῖς προειρημύοις δεδήλωται. παραλαβόντος δὲ τὴν ἀρχὴν Ἀλεξάνδρου, τὸ γῆμα καὶ τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας ἐκείνου περιέκειτο ἢ μὲν τοὶ διοικήσεις τῶν πραγμάτων, καὶ ἢ τῆς ἀρχῆς οἰκονομία ὑπὸ ταῖς γυναῖξί διωκεῖτο. ὅτι τε τὸ σωφρονέστερον καὶ σεμνότερον πάντα μετὰ γαίην ἐπειρῶντο. καὶ πρῶτον μὲν τῆς συγκλή-
 τε βαλῆς τῶς δοκῶντας καὶ ἡλικία σεμνοτάτους,

καὶ βίῳ σωφρονεσάτους, ἐκκαίδεκα ἐπελέξαντο,
 σωέδρους εἶναι καὶ συμβέλους τῷ βασιλέως. ἔ-
 δέ τι ἐλέγετο ἢ ἐπράττετο, εἰ μὴ κακῆνοι αὐ-
 τὸ ἔπι κείναντες, σύμφηφοι ἐγίνοντο. ἤρεσκέτε
 τῷ δήμῳ, καὶ τοῖς στρατοπέδοις, ἀλλὰ καὶ τῇ
 συγκλήτῳ βελῆ τὸ γῆμα τῆς βασιλείας, ἐκ τυ-
 ραννίδος ἐφυβείσα εἰς αἰσιοκρατίας τύπον μετε-
 νεχθεΐσης. πρῶτον μὲν ἐν τὰ ἀγάλματα τῶν
 θεῶν, ἄπερ ἔτυχον ἐκεῖνος κινήσας καὶ μετα-
 γαγῶν, ἔπεμψαν εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ ἰδίους
 ναῦς τε καὶ σπηκῆς· τὰς τε ὑπ' ἐκεῖνος ἀλόγως,
 ἢ ἐφ' οἷς εὐδοκιμήκεσαν ἀμαρτήμασιν, εἰς τι-
 μὰς καὶ ἔξουσίας προαχθεύτας, τῶν δὲ δοθέντων
 ἀφείλοντο, ἐκάστος κελύσαντες εἰς τὴν παροτέ-
 ραν αὐτῶν ἐπανιέναι τῆς ἀξίας· αἵρεσιν· τὰς τε
 πράξεις ἀπάσας, καὶ τὰς διοικήσεις, τὰς μὲν
 πολιτικὰς καὶ ἀγοραίας, ἐνεχείρισαν τοῖς ἐπι-
 λόγοις εὐδοκιμωτάτοις, καὶ νόμων ἐμπείροις·
 τὰς τε στρατιωτικὰς, τοῖς ἔξεταθεΐσι τε καὶ εὐ-
 δοκιμήσασιν, ἐν εὐτάκτοις τε καὶ πολεμικαῖς
 πράξεσιν. ἐπὶ πολὺ δ' ἔτι τῆς ἀρχῆς διοικη-
 μένης, ἢ μὲν Μαισὰ πρεσβύτις ἤδη ἔσα, ἀ-
 νεπαύσατο τῷ βίῳ, ἔτυχέ τε βασιλικῶν τιμῶν,
 καὶ ὡς νομίζουσι Ῥωμαῖοι, ἔξεθεΐσθη. ἢ δὲ
 Μαμμαῖα μόνη τῷ παιδὶ καταλειφθεῖσα, ὁ-
 μοίως αὐτῷ ἀρχεῖν τε καὶ κρατεῖν ἐπειράτο. ἤδη
 τε ὄρῳσα ἐν ἀρχῇ τὸν νεανίαν γυμνόνον, καὶ
 δεδοικῶσα, μὴ ἄρα ἠλικία ἀκμάζουσα, ὑπηρετή-
 σης ἀδείας τε καὶ ἔξουσίας, εἰς τι τῶν θηλικῶν ἀ-
 μαρ-

μαρτυράτων ἔξοκείλη, πανταχόθεν ἐφρέρει τὴν
 αὐλήν. εἰδέτινα εἶα προσιῆναι τῷ μερικίῳ
 τῷ ἐπὶ φαύλῳ βίῳ διαβεβλημένων, μήπως τὸ
 ἦθος, εὐφραρεῖν, προκαλεσαμένων αὐτῶ τῷ
 ἔθελον τὰς ὀρέξεις ἀμαρτίας εἰς ἀγχαῖς ἐ-
 φιδυμίας. δικάζετε ἐν αὐτὸν ἐπειθε σιω-
 χήματα καὶ ἐπὶ πλείστον τῆς ἡμέρας, ὡς αὐτὸς ἀ-
 χελύμιος τῷ ταῖς κρείττονα καὶ τῆ βασιλείᾳ
 ἀγαθαῖς, μὴ ἔχοι καιρὸν εἰς τὸ ἐπιπρόβῃ
 τὴ τῷ ἀμαρτημάτων. ὑπῆρχε δέ τι καὶ φυσικὸν
 ἦθος παῖον καὶ ἡμερον τῷ Ἀλεξάνδρῳ, εἰς τὸ
 φιλαίθροπον πάνυ ἐπάρρεπες, ὡς εἰδήλωσε, καὶ
 τῆς ἡλικίας προχωρήσης. εἰς τεσσαρεσκαίδεκατον
 ἔην ἐλάσας τῆς βασιλείας ἔτος, ἀναιμιῶτι ἦρ-
 ξεν. εἰδέ τις εἰπεῖν ἔχει, ὑπ' ἐκείνῃς φονεῦσά-
 ται, καίτοι τινῶν μεγίσταις αἰτίαις ὑποπεσόν-
 των, ὅμως ἐφείσατο, ὡς μὴ φονεῦσαι, ἔραδίως
 τῶτο ἄλλῃ βασιλέως τῷ καθ' ἡμᾶς ποιήσαντος,
 ἢ ἀφραυλάξαντος, μὴ τῷ Μάρκῳ ἀρχίῳ. ὑπ'
 Ἀλεξάνδρῳ δ' ἐκ αὐτῆς εἰπεῖν ἔχει ἢ μνημο-
 νεῦσαι, ἐν ἔτεσι τοσούτοις ἀκρίτως φονεῦσά-
 ται. ἠτιᾶτο δὲ καὶ τῷ μητέρα, καὶ πάνυ ἠγαλλῶν,
 ὁρῶν αὐτῷ ἔσαν φιλοχρήματον, καὶ τῶ τῶτο
 ὑπερφυῶς ἐσπαδακῆς. προαποικυῖν γὰρ ἀ-
 θροῖζειν αὐτὰ, ἵνα ἔχοι τοῖς στρατιώταις ἀφ-
 θόνως καὶ ῥαδίως ὁ Ἀλέξανδρος χαρίζεσθαι, ἰ-
 δία ἐθησαύριζε. καὶ διέβαλλεν ἐπ' ὅπῃ τῶτο
 τὴν ἀρχίῳ αὐτῷ, ἀκοντός τε καὶ ἀγαλλόντος ἐ-
 σίας τινῶν καὶ κληρονομίας ἐξ ἐπιρείας Ἰσαρ-

πασάσης εκείνης. Ἡ γὰρ αὐτῆς καὶ γυναῖ-
 κα τῆς ὑπαρχίδων, ἡ συμμοικῆσαν, καὶ ἀγα-
 παμύλου, μὲν ταῦτα τῆς βασιλείων ἐδίωξεν,
 ἐυβείζασά τε καὶ βασίλισσα εἶναι θέλουσα μό-
 νη, φθονῆσά τε τῆς προσηγορίας εκείνης, εἰς
 τοσῶτον προεχώρησεν ὕβρεως, ὡς τὸν πατέρα τῆς
 κόρης, καίτοι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου γαμβρῶ ὄντος πά-
 συ τιμώμενον, μὴ φέροντα τὴν Μαμμαῖαν ἐυ-
 βείζουσαν αὐτῶν τε καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, φυγεῖν
 εἰς τὸ στρατόπεδον. τῶν μὲν Ἀλεξάνδρου χάριν
 εἰδότες ἐφ' οἷς ἐτιμᾶτο, τὴν δὲ Μαμμαῖαν αἰτιώ-
 μενον ἐφ' οἷς ὑβείζετο. ἐκείνη δὲ ἀγανακτήσα-
 σα, αὐτὸν τε ἀναρεθύναι ἐκέλευσε, καὶ τὴν κό-
 ρην ἐκβληθεῖσαν τῆς βασιλείων, εἰς Λιβύην
 ἐφυγάδευσε. ταῦτα δὲ ἐπράττετο, ἀκοντός τε καὶ
 ἀναγκαζομένης τῆς Ἀλεξάνδρου. ἦρχε γὰρ αὐτῆς
 καὶ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ, καὶ πάντ' ὁ κελούμε-
 νον ἐκείνος ἐποίει. τῶτο δ' αὐτὴς μόνον ἔχον
 ἐγκαλέσαι αὐτῆς, ὅτι δὴ ὑπὸ πεινῆς πρᾶό-
 τιτος καὶ αἰδῆς πλείονος, ἢ ἐχλίω, τῆς μητρὸς,
 ἐν οἷς ἀπηρεσκετο, ὁμῶς ἐπείθετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΤῶν μὲν ἐν τρισκαίδεκα ἔτος, ὅσον ἐπ' αὐτῷ, τὴν βασιλείαν ἀμέμπτως διώκησε. τῷ δὲ τεσσαρεσκαδεκάτῳ ἔτει, αἰφνιδίως ἐνομίθη γράμματα τῆς καὶ Συρίαν τε καὶ Μεσοποταμίαν ἡγεμόνων, δηλοῦντα, ὅτι Ἀρταξέρξης ὁ Περσῶν βασιλεὺς, μή τὸ Παρθυαίης καθελῆν, καὶ τῆς καὶ τὴν Ἀνατολίῳ ἀρχῆς ἀδελύσαι, Ἀρταβανόν τε τὸν πρότερον καλέμνον, τὸν μέγαν βασιλέα, καὶ δυοὶ θραδήμασι χώμνον, ἀποκτεῖναι, πάντα τε τὰ θείονα βάρβαρα χειρώσασθαι, καὶ εἰς φόρον συτέλειαν ὑπάγεσθαι· ἔχουσάς τει, ἐδ' ἐντὸς Τίγριδος ποταμοῦ μένει, ἀλλὰ τὰς ὄχθας ὑπερβαίνων, καὶ τὰς τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς ὄρας, Μεσοποταμίαν τε καταξέχει, καὶ Σύροις ἀπειλεῖ. πᾶσαν τε τὴν ἀντικειμένην ἡπειρον Εὐρώπην, καὶ διαρκυμένην Αἰγαίῳ τε καὶ τῷ πορθμῷ τῆς Προποντίδος, Ἀσίαν τε πᾶσαν καλυμένην, προγονικὸν κτήμα ἡγάμενος, τῇ Περσῶν ἀρχῇ ἀνακτήσασθαι βέλεται, φάσκων ἀπὸ Κύρου τὸ πρῶτον τὴν ἀρχὴν ἐκ Μήδων εἰς Πέρσας μετασῆσαντος, μέχρι Δαρείου, τῶ τελευταίῳ Περσῶν βασιλέως (ὃ τὴν ἀρχὴν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν καθελῆε) πάντα μέχρις Ἰωνίας καὶ Καρίας ἐπὶ Σαβά-

Σαβάραις Περσικοῖς διακείσθαι. προσήκειν ἐν
 αὐτῇ Πέρσῃσι ἀνεκείσθαι πᾶσαν ὀλόκληρον,
 ἢ πρότερον ἔχον ἀρχῆν. Τοιαῦτα τοίγυν διπλο-
 σαύτων, καὶ ὀπισθελαύτων τῆς ἐπὶ ταῖς Ἀνατο-
 λαῖς ἡγεμόνων, πρὸς τὴν αἰφνίδιον καὶ παρ' ἐλ-
 πίδα κεραιθεῖσαν ἀγγελίαν, ἧς μεξίως ὁ Ἀ-
 λέξανδρος ἐταράχθη, καὶ μάλιστα εἰρῶν ἔκ παύ-
 δων ἐνθ' αφεῖς, καὶ τῆς κατὰ πόλιν αἰεὶ χο-
 λάσας βουῆς. τὰ μὲν ἐν πρώτῃ ἐδοξεν αὐτῷ,
 κοινοσαμόνῳ τοῖς φίλοις, πρεσβείαν πέμψαι,
 καὶ τὰς χεῖρας κηλύσαι τῷ ὄρμῳ καὶ ἐλ-
 πίδα τῶν βαρβάρων. ἔλεγε δὲ τὰ χεῖματα,
 δεῖν μείνειν τε αὐτὸν ἐν ταῖς τῆς ἰδίων ὄροις,
 καὶ μὴ καινοτομεῖν, μηδὲ ματαίαις ἐλπίσιν αἰω-
 ρέμενον, μέγαν ἐγείρειν πόλεμον· ἀγαπητῶς δὲ
 ἔχειν ἕκαστον τὰ αὐτῶν. μηδὲ γὰρ ὁμοίως ἐσσε-
 θαι μάχῃ αὐτῷ πρὸς Ῥωμαίους, οἷον χεῖν
 πρὸς τὰς γειτνιῶντας καὶ ὁμοφύλους βαρβάρους. ὑ-
 πεμίμησεν δὲ τὰ χεῖματα, τῆς τε τῶν Σεβασῶν
 καὶ τῶν Τραϊανῶν, Λακίε τε καὶ Σεβήρας κατ' αὐτῆς
 ἑσπέρων. τοιαῦτα μὲν δὴ τίνα ὁ Ἀλέξανδρος ἐ-
 πισείλας, ᾧ εἴτε πείσειν, ἢ φοβήσειν, εἰς τὸ
 ἡσυχάζειν τὸν βάρβαρον. ὁ δ' ἐδοξέ τι φροντίζων
 τῆς ἐπεσάλμενων, ὀπλοῖς, ἀλλ' ἔ' λόγους οἰόμε-
 νος δεῖν τὰ πράγματα διοικεῖσθαι, ἔνεκεν, ἀ-
 γων καὶ φέρων τὰ Ῥωμαίων ἅπαντα, καταξέ-
 χων τε καὶ καθιππύων Μεσοποταμίαν, λείας τε
 ἀπήλαυσε, καὶ τὰ ὀπίκειμενα στρατόπεδα ταῖς ὀχ-
 θαῖς τῆς ποταμῶν, προασίζοντά τε τῆς Ῥω-
 μαίων

μαίων ἀρχῆς, ἐπολιόρκει. φύσει δ' ὠν ἀλαζών, καὶ ταῖς παρ' ἐλπίδας εὐπραγίαις ἐπαιρόμενος, πάντα ραδίως χειρώσασθαι προσεδόκα. Ἡ δὲ αὐτὸν τὰ ἀναπείθοντα ἐ μικρὰ εἰς ἐπιθυμίαν ἀρχῆς μείζονος. πρῶτος ἦν ἐτόλμησε τῆ Παρθυαίων ἀρχῆ ἐπιθέσθαι, Πέρσαις τε τὴν βασιλείαν ἀνατεώσασθαι. μὴ δὲ Δαρείον, τὸν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῷ Μακεδόνα τῆς ἀρχῆς ἀδελφεόντα, πανοπλείοις ἐν ἔτεσι Μακεδόνες μὲν, καὶ οἱ Ἀλεξάνδρου ἑταῖροι, τῶν ὑπὸ ταῖς Ἀνατολαῖς ἐθνῶν καὶ κατ' Ἀσίαν ἅπασαν νειμάμενοι, καὶ χώρας ἐβασίλευσαν. ἐκείτων δὲ πρὸς ἀλλήλους ἁφρομενῶν, πόλεμοις τε συνεχέσι τῆς Μακεδόνων δυνάμεως ἔξασθενέσης, πρῶτος Ἀρσάκης λέγεται, τὸ γένος Παρθυαῖος, ἀναπείσαι τὰς ἐπέκεινα Βαρβάρων ἄποσιῶν Μακεδόνων. ἀφρομενός τε τὸ ἔθνος, ἐκόντων Παρθυαίων καὶ τῶν προχωρῶν Βαρβάρων, αὐτός τε ἐβασίλευσε, καὶ τοῖς ἔξ ἐκείνων τῶν ἄλλων ἐπὶ πλείστον παρέμεινε ἡ ἀρχή, μέχρις Ἀρταξέρους τῷ κατ' ἡμᾶς ἁπομνήσας, ὃν Ἀρταξέρους ἄποκτείναντες, Πέρσαις τὴν ἀρχὴν ἀνεκτίσαντο. τότε γειτνιῶντα ἔθνη Βάρβαρα χειρωσάμενος, ραδίως ἤδη καὶ τῆ Ρωμαίων ἀρχῆ ἐπεβέβησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ὡς δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐδηλώθη, ἁφρομένοντι ἐν τῇ Ρώμῃ, τὰ καὶ τὰς Ἀνατολὰς ὑπὸ τῶν Βαρ-

Βαρβάρη πολυώμωνα, ἐκ ἀνάχεται ἡγέμενος,
 καλέντων δὲ αὐτὸν καὶ τῷ ἐκείσε ἡγεμόνων,
 ἀχάλλων μὲν, καὶ πρὸς γνώμην, ὅμως δ' ἔχε πε-
 ρεῖ ἐξοδὸν. ἐκ τε ἐν αὐτῆς Ἰταλίας, καὶ τῷ ὑπὸ
 Ῥωμαίοις πάντων ἔθνων λογάδες ἐς τὴν στρα-
 τιστὴν ἡθροίζοντο, ὅσοι σώματος δὲξία καὶ ἡλι-
 κίας ἀκμῆ, εἰς μάχην ἐπιτήθειοι ἐνομίζοντο.
 κίνησιν τε μεγίστην πᾶσι τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίοις
 ἐγένετο, δυνάμεως ἰσορρόπης ἀθροισμένης πρὸς
 τὸ ἀγγελλόμενον τῷ ἐπιτεχόντων Βαρβάρων
 πλήθος. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀθροίσας τὰς ἐν
 Ῥώμῃ στρατιώτας, συσπείρειν τε πάντας κελύ-
 σας ἐς τὸ συνήθες πεδίον, ἐπὶ βήματος ἀνελ-
 θὼν, ἔλεξε τοιάδε. „Ἐβελόμενον μὲν, ὡς ἄνδρες
 συστρατιῶται, τὰς συνήθεις πρὸς ὑμᾶς ποιεί-
 θαι λόγους, δι' ὧν αὐτὸς τε ἐκκοσμέμεν δημι-
 γορῶν, ὑμᾶς τε ἀκρόντας εὐφραϊνον. „ εἰρήνης
 „ ἢ πολυετῆς ἀπολαύσαντες, εἴ τι καινὸν νῦν
 „ ἀκρόντες, ἴσως αὖ ὡς παρ' ἐλπίδα λεχ-
 „ θήσεται ἐκπλαγείητε. καὶ δ' ἄνδρας γυναῖκας
 „ τε καὶ σώφρονας, εὐχεσθαι μὲν ὑπάρχειν τὰ
 „ βέλτιστα, φέρειν δὲ τὰ πρῶτα. τῷ
 „ μὲν ἢ δὲ ἡδονῆς πρᾶκτομένων ἢ ἀπόλαυ-
 „ σις γλυκεῖα, τῷ δ' ἔξ ἀνάγκης κατωρθωμέ-
 „ νων, εὐδοξος ἢ ἀνδρεία. καὶ τὸ μὲν ἄρχειν
 ἀδίκων ἔργων, ἐκ δὲ γνώμονα ἔχει τὴν πρό-
 κλησιν· τὸ δὲ τὰς ὀχλῶντας ἀποσειεσθαι, ἐκ τε
 τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως, ἔχει τὸ θάρραλέον,
 καὶ ἐκ τῆς μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' ἀμυνάσθαι, ὑπάρχει

τὸ εὐέλπι. Ἀρταξέρξης, ἀνὴρ Πέρσης, τὸν ἑαυ-
 τῷ δεσπότῳ Ἀρτάβανον ἀποκτείνας, τῷ τε ἀρ-
 χῶν εἰς Πέρσας μετασήσας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμε-
 τέρων ὀπλων καταθάρρησας, καὶ τῆς Ρώ-
 μαίων δόξης καταφρονήσας, πειράται καταξέ-
 χειν, καὶ λυμαίνεσθαι τὰ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς κτή-
 ματα. Τῷτον ἐπειράθῳ τὸ μὲν πρῶτον γράμ-
 μασι καὶ πειθοῖ, παῦσαι τῆς ἀπλείστῃς ματίας
 καὶ τῆς ἀλλοθίων ἐπιθυμίας· ὁ δὲ βαρβάρων
 φερόμενος ἀλαζονεία, ἔτε μόνειν οἴκοι βέλεται,
 προκαλεῖται τε ἡμᾶς εἰς μάχῳ. μὴ δὴ μέλ-
 λωμεν, μηδὲ ὀκνώμεν· ἀλλ' οἱ μὲν πρεσβύτεροι
 ὑμῶν ὑπομνήσατε ἑαυτὸς ἑσπαίων, ἃ μὲν Σε-
 βήρξ καὶ Ἀντωνίνε τῷ ἐμῷ πατρὸς, ἠγείρατε πολ-
 λάκις καὶ βαρβάρων· οἱ δ' ἐν ἀκμῇ ὄντες, δό-
 ξης καὶ κλέεσ ἐπιθυμήσατε, δείξαντες, ὅτι ἀ-
 ρα καὶ εἰρῳίῳ ἀγειν πρῶτως καὶ μετ' αἰδῶσ ἐπί-
 σταθε, καὶ τὰ πολεμικὰ, τῆς χείρας ἀπαιτήσης,
 θηναίως κατορθῶτε. τὸ δὲ βάρβαρον πρὸς μὲν
 τὰ ὑπείκοντα, καὶ ὀκνῶντα θαρσύνεται, τῷ δ'
 ἀντιπίπτῳτι ἐκ ἑθ' ὁμοίως ἀντέχει. ἐπεὶ μὴ
 ἐκ συσάσεωσ αὐτοῖσ ἡ μάχη καὶ ἢ ἀντιπά-
 λων, ὑπιχνεῖται τὸ εὐέλπι, ἀλλ' ὅξ ἐπιδρο-
 μῆσ ἢ φυγῆσ κερδαίνειν νομίζουσιν, ὅπερ αὐ-
 χῶσι δι' ἀρπαγῆσ. ἡμῖν δὲ καὶ τὸ εὐτακτεν, ἅμα
 τῷ κοσμῳῳ ὑπάρχει, καὶ νικῶν αὐτὸς αἰεὶ δε-
 διδάγμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Τοιαῦτά τινα εἰπόντα τὸν Ἀλέξανδρον, πᾶς ὁ στρατὸς ἀνδρήμισε, προθυμίῳ τε πᾶσαν ἐς τὸ πολεμεῖν ὑπὸ χνεῖτο. ὁ δ' ὀπίδ' αὐτοῖς χήματα μεγαλοφρόνως, εὖ ἐπίζεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἔξοδον ἐκέλευσε. κατελθὼν τε εἰς τὴν σύγκλητον βελύ, καὶ τοῖς ποσειρημένοις ὁμοία διαλεχθεῖς, ἐπήγγειλε τὴν ἔξοδον. καταλαβέσης δὲ τῆς ὤρισμένης ἡμέρας, θύσας τὰς ἐπὶ ταῖς ἔξοδοις νομισμῶν ἱερεργίας, ἀπαπεμφθεῖς τε ὑπὸ τῆς συγκλήτου, καὶ παντὸς τῆς δήμου, τῆς Ῥώμης ἀπῆρσαν, ἔπιστρεφόμενος αἰεὶ πρὸς τὴν πόλιν, καὶ δακρύων. ἀλλ' ἐδὲ τῶν δημοτῶν ἴω τις, ὃς ἀδακρυτὶ παρέπεμψεν αὐτόν. πόθον δ' ἑαυτῷ τῷ πλήθει ἐμπεποιήκει, ἀναξαρθεῖς τε ὑπ' αὐτοῖς, καὶ μετρίως ἄρξας ποσῶν ἐτῶν. μὴ πολλῆς δὲ σαρδῆς ποιισάμενος τὴν πορείαν, τά τε Ἰλνυρικὰ ἔθνη καὶ στρατόπεδα ἐπελθὼν, πλείω τε δυνάμιν κακείθεν ἀθροίσας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. ἐκεῖ δὲ γενόμενος, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐξήρτυε, γυμνάζων τε τὰς στρατιώτας, καὶ τὰ πολεμικὰ ἀσκῶν. Ἐδοξε δὲ αὐτῷ πρεσβεῖαν πάλιν πέμψαι πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ περὶ εἰρήνης καὶ φιλίας διαλέγεσθαι. ἤλπιζε δ' αὐτὸν πείσειν ἢ φοβή-

βήσιν, αὐτὸς παρών. ὁ δὲ Βάρβαρος, τὰς μὲν
 πρέσβεις τῆς Ῥωμαίων ἀπέπεμψεν ἀσφάκτας,
 αὐτὸς δὲ ὄπλιξάμηνος τετρακοσίους Περσῶν τὰς
 μεγίστας, ἐδῆσέν τε πολυτελέσι καὶ χρυσῷ κεκοσ-
 μημέναις, ἵππων τε καὶ τόξων ἄσκαδον, πρέσ-
 βεις ἔπεμψε δὴ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, κατα-
 πλῆξιν οἰηθεὶς τὰς Ῥωμαίους, τῆ τε ὄφει καὶ
 τῆς γήματι τῆς Περσῶν. ἔλεγε δ' ἡ πρεσβεία,
 ὅτι δὴ κελύει μέγας βασιλεὺς Ἀρταξέρξης
 ἀφίστασαι Ῥωμαίους τε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν,
 Συρίας τε ἀπάσης, Ἀσίας τε τῆς Εὐρώπῃ ἀν-
 τικειμένης, ἑᾶσαι δὲ ἄρχειν Πέρσας, μέχρως
 Ἰωνίας τε καὶ Καρίας, καὶ ὅσα Αἰγαίῳ καὶ Πόν-
 τῳ ἔθνη διαίρεται. εἶναι δὲ αὐτὰ, Περσῶν
 προγονικὰ κτήματα. τοιαῦτά τινα τῆς τετρακο-
 σίων πρεσβέων ἀπαγγειλάντων, κελύει ὁ Ἀ-
 λέξανδρος τὰς τετρακοσίους συληφθῆναι· καὶ πα-
 ρελόμηνος πάσης τῆς ἀντικειμένης σκιδῆς, εἰς
 Φρυγίαν ἐξέπεμψε, δὲς κώμας τε οἰκεῖν, καὶ
 χώραν γεωργεῖν, τσαύτῳ αὐτοῖς ὄπλιθες τι-
 μωρίαν, ὡς οἴκαδε μὴ ἐπαυελθεῖν, ὑποκτεῖ-
 ναι γὰρ ἀνόσιον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῆρυξον ἠγήσα-
 το, μήτε μαχομένους, καὶ τὰ κελύειντα ὑπὸ
 τῷ ἑαυτοῦ δεσπότη ἀγγείλαντας. Τέτων δὴ ἔτω
 παρατομῶν, ἄσκαδον τε τῶν Ἀλεξάν-
 δρος καὶ λαβῆναι τὰς ποταμούς, εἰς τε τῶν βάρ-
 βαρον γῆν, τὸν στρατὸν διαγαγεῖν, ἐρχόντο τι-
 νες καὶ ὑποσάσεις στρατιωτῶν, ὑπὸ τε Αἰγύπτου
 ἐληλυθότων, ἀλλὰ μὴ καὶ τῆς καὶ Συρίας
 καὶ

καινοτομήσαι τινὰ ἐπιχειρησάντων ὡς ἰ τὴν βασιλείαν, οἱ ταχέως φωραθόντες, ἐκολάθησαν. ἀλλὰ καὶ τινὰ τῆς στρατοπέδων μετέστησαν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς ἕτερα χεῖρα, ἐπιτηδειότερα δοκῦντα εἶναι πρὸς τὸ κωλύειν τὰς τῆς βαρβάρων ἐπιδρομὰς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Τέτων δὴ αὐτῆς διοικηθέντων, τῆς τε στρατιᾶς πεμπληθῆς συνειλεγμένης, ὅτε δὴ ἀντίπαλα καὶ ἰσόρροπα ᾤθη εἶναι τὰ ἑαυτῶν στρατεύματα πρὸς τὴν πλῆθει τῆς βαρβάρων, σκεψάμενος συνὸ τοῖς φίλοις, ἔνειμε τὸ στρατιωτικὸν εἰς ἑξῆς μοῖρας· καὶ τὴν μὲν μίαν ἐκέλευσε πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη ἀφορῶσαν, δι' Ἀρμενίας ἐπελθεῖν, φίλις Ῥωμαίοις δοκῆσης, καταξέχειν τὴν Μήδων χώραν· τὴν δὲ ἕτεραν ἐπέμψεν πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη τῆς βαρβάρου γῆς βλέπασαν, ἔνθα συρρέοντες τὸν Τίγρητα, καὶ τὸν Εὐφράτην, ἔλη πυκνότητα ὑποδέχεσθαι λέγουσι, καὶ λαμβάνειν ποταμῶν ἐκείνων μόνων δια' ἧς τὰς ἐκβολὰς, τὴν δὲ τρίτην μοῖραν καὶ θυμαιοπάτην τῆς στρατῆ αὐτῆς ἔχων, ὑπέχετο ἐπάξειν τοῖς βαρβάροις καὶ μέσῳ τὴν πορείαν. ἔτω ἦν ᾧστο διαφόροις ἐφόδοις ἀφυλάκτως τε καὶ ἀπροόπτως, αὐτοῖς ἐπελθεῖσθαι.

καὶ

ἢ τὸ πλῆθος τῆς Περσῶν αἰὲς πρὸς τὰς ὀπίοντας
 χειρὲς μόνον, ἀσθενέστερόν τε ἔσεσθαι, ἢ ἀτακτό-
 τερον μάχεσθαι. εἰ γὰρ δὴ μισθοφόροις χῶνται
 στρατιώταις οἱ βάρβαροι, ὡς περ Ῥωμαῖοι, εἰδὲ
 στρατόπεδα ἔχουσι συνεσῶτα ἢ μόνοντα, πολέ-
 μη τέχναις ἐγγεγυμνασμένα. ἀλλὰ πᾶν τὸ πλῆ-
 θος τῆς ἀνδρῶν, ἔσθ' ὅπῃ ἢ τῆς γυναικῶν, ἐπ' αὐτῶν
 κελύσῃ βασιλεύς, ἀθροίζεται. θαλυθύντος δὲ
 τοῦ πολέμου, ἕκαστος εἰς τὰ ἑαυτοῦ ἐπανέρχεται,
 τοσῶτον ἀποκερδήσας, ὅσα αὐτὸς ἐξ ἀρπαγῆς αὐτῆς
 ὄψεσθαι θέλει. τόξοις τε ἢ ἵπποις ἢ εἰς τὸ πολε-
 μεῖν μόνον χῶνται, ὡς περ Ῥωμαῖοι, ἀλλ' ἐκ
 παιδῶν συὺ αὐτοῖς ἀνατρέφονται τε, ἢ θηρῶν
 θηαιτῆται, ἔτε τὰς φαρέξας ποτὲ ἀποτιθέμενοι,
 ἔτε τῆς ἵππων ἀποβαίνοντες, αἰὲς δὲ αὐτοῖς χῶ-
 μένοι, ἢ καὶ πολεμίων, ἢ καὶ θηρίων. Ἀλέξαν-
 δρος μὲν ἐν ὡς ᾤετο, ἀρεῖα βεβέβητο. ἐσφηλε
 δὲ αὐτὸς τὴν γνώμην ἢ τύχην. τὸ μὲν γὰρ πεμφθὲν
 δι' Ἀρμενίας στρατιωτικὸν, μόλις καὶ χαλεπῶς
 ὑπερβαλὸν τὰ τῆς χώρας ὄρη, ἔραχύτατά τε ὄν-
 τα ἢ κρημνωδέστατα (πλὴν ἔτι θέρους ὄντος,
 ἀνεκτὴν εἶχε τὴν πορείαν) ἐμβαλὸν εἰς τὴν Μή-
 δων χώραν, ἐπόρθει τε αὐτὴν ἢ πολλὰς ἐνέωρη-
 σε κόμας, λείαν τε ἀπήγαγεν. ὁ δὲ Πέρσης
 μαθὼν, ἐπήμυσε καὶ δυνάμιν, ἀπείργειν δὲ
 πρὸς Ῥωμαίους εἰ πάνυ τι ἐδυνάτο. ἔραχῆα γὰρ
 ἔσα ἢ χώρα, τοῖς μὲν πεζοῖς, ἢ τὴν βάσιν
 ἀπαγῆ καὶ τὴν πορείαν ὀμαρῆ παρείχον.
 ἢ δ' ἵππος τῆς Βαρβάρων, ὑπὸ τῆς τῆς ὀρῶν
 ἔρα-

βραχύτατος, ὁμῶς κὶ πρὸς δρόμον ἐπέιχεται, κὶ
 καθιππύειν, ἢ ὄπιέναι ἐκωλύετο. Ἦκον δὲ τι-
 νες ἀγγέλλοντες τῷ Πέρσῃ, ὡς ἄρα φαίνοιτο Ρῶ-
 μαίων στρατὸς ἕτερος, ἐν τοῖς ἐῷσις μέρεσι Παρ-
 θυαίων, τὰ τε πεδία καταξέχουσι. διόπερ φο-
 βηθεὶς ἐκεῖνα, μὴ τὰ ἐν Πάρθοις ῥαδίως λυ-
 μηνάμηναι, εἰς Πέρσας ἐμβάλασι, καταλιπώ-
 τινα δυνάμιν, ὅσῃν αὐτάρχη ὤετο ρύεσθαι Μη-
 δίαν, αὐτὸς σὺ πάντῃ τῆς στρατῆς εἰς τὰ ἐῷς
 μέρη ἤπειγετο. ἢ δὲ τῷ Ρωμαίων στρατιᾷ τῷ
 πορείων ἀμελέστερον ἐποιεῖτο, μῆτε τινος φαινο-
 μῆς, μῆτε ἀνδρῶτος· ἠλπιζέ τε τὸν Ἀλέξαν-
 δρον σὺ τρίτῃ μοίρᾳ, γυναικοτάτη ἔση κὶ με-
 γίστῃ, εἰς μέσους ἐμβεβληκόναι τὰς βαρβάρους,
 κακείνας ἀνδελκομῆς ἀεὶ πρὸς τὸ ἐνοχλεῖν,
 χολαιτέραν αὐτοῖς κὶ ἀδεεσέραν παρέξειν τῷ
 ἐφοδῷ. πορείητο δὲ πᾶσι τοῖς στρατοῖς ὑπερ-
 ξέχειν, κὶ τόπος ὤριστο, εἰς ὃν κὶ ὅπως συλλε-
 θεῖν ἔδει πάντα τὰ ἐμπίπτοντα, κὶ ἐν μέσῳ
 χοιρομῆς. Ἐσφιλε δὲ αὐτὰς ὁ Ἀλέξανδρος,
 μῆτε εἰσαγαγὼν τὸν στρατὸν, μῆτε εἰσελθὼν,
 ἢ δὲ δέος, ἵνα μὴ δὴ αὐτὸς κινδυνάοι ψυχῇ
 κὶ σώματι, ὑπὲρ τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς, ἢ τῆς
 μητρὸς ὄπιχέσης, γυναικεῖα δειλία κὶ ὑπερβαλ-
 λῆσιν φιλοτεκνία. ἠμβλυε δὲ αὐτὴ τὰς πρὸς
 ἀνδρείαν ὀρμάς, πείθεσα δεῖν ἄλλως ὑπὲρ αὐ-
 τῆς κινδυνάοιεν, ἀλλὰ μὴ αὐτὸν ὀδρατάτπεσαι,
 ὅπερ τὸν εἰσελθόντα Ρωμαίων στρατὸν ἀπώλε-
 σεν. ὁ δὲ Πέρσης σὺ πάσῃ τῇ δυνάμει ἐπελθὼν,
 οὐ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ. 209

ἔπειτα προσδοκῶντος τῆ στρατῶ, ἐκπεμθεσάντων, καὶ
 ὡσπερ σαγλυδίσσας, πανταχόθεν τε τοξόων, διέ-
 φθειρε τὴν δυνάμιν τῆς Ρωμαίων, ὀλίγων τε
 πρὸς πολλὰς ἀντίστασαι μὴ δυναμύων, καὶ
 αἰετὰ γυμνά εἰς αὐτῶν, εἰς ἃ ἐτοξόοντο, φρατ-
 τόντων τοῖς ὅπλοις. ῥύεσθαι γὰρ αὐτοῖς τὰ
 σώματα, ἔμαχεσθαι, ἀγαπητὸν ἔστι. ἐς τε
 δὴ πάντες ἐς τὸ αὐτὸ συναλιθύντες, καὶ τῆ
 τῆς ἀσπίδων προβολῆ ὡσπερ τειχίσαντες, ἀ-
 πεμάχοντο ἐν γήματι πολιορκίας, βαλλόμε-
 νοι πανταχόθεν, καὶ τῆς ὀψόμοι, ἀντιχόν-
 τες εἰς ὅσον ἐνδέχετο ἀνδρείως, τὸ τελευταῖον
 πάντες διεφθάρησαν. μεγίστη τε αὕτη συμφο-
 ρά, καὶ ἔραδίως μνημονοθεῖσα, Ρωμαῖες
 ἐπέσχε, δυνάμεως μεγίστης διαφθορείσης,
 γνώμη καὶ ῥώμη μηδεμίας τῆς ἀρχαίων ἕπο-
 δεύσης. τὸν τε Πέρσιν εἰς ἐλπίδα μείζονων
 παραγμάτων ἐτύφωσε πηλικύτων ἔργων ὑπορα-
 γία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Ὡς δὲ ταῦτα τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐδηλώθη,
 χαλεπῶς νοσῶντι, εἴτε διὰ δυσθυμίαν, εἴτε διὰ
 τὴν τῆς ἀέρος ἀήθειαν, αὐτὸς τε δυσφόρως ἔπι-
 γκε, καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς ἠγανάκτησε πρὸς τὸν
 Ἀλέξανδρον, καὶ ἐχαλέπαινον, ὅτι δὴ ψεύσα-
 σεν αὐτοὺς.

Ο

Erodiano.

μὲν αὐτῶν, καὶ μὴ τερήσαντος τὰ σωθῆματα,
 προδοθεῖν ὁ εἰσελθὼν στρατός. πλὴν ὁ Ἀλέ-
 ξανδρος, μήτε τὴν νόσον φέρων, καὶ τὸ πνιγῶδες
 τὸ αἶρος, τῶ τε στρατῷ παντὸς νοσῶντος, καὶ μά-
 λιστα τῆς Ἰλυρικῶν στρατιῶν, (οἱ ὑγρῶ καὶ
 χειμερίῳ ἀέρι ἐκιδισμένοι, φοβᾶς τε πλείω-
 νας σωθῆσθαι εἰσφερόμενοι, χαλεπῶς νοσῶντες
 διεφθείροντο) ἐπαυελθεῖν τε εἰς τὴν Ἀντιόχειαν
 ἐβυλόσατο, καὶ πέμψας, τὸν ἐν Μιδίᾳ στρα-
 τὸν, ἐπαυελθεῖν ἐκέλευσεν. ἐκεῖνος μὲν ὁ στρα-
 τὸς ἐπαιῶν, πλείσος ἐν τοῖς ὄρεσι διεφθάρη,
 καὶ ἠκρωτηριάθησαν ἐκ ὀλίγοι ἐν δυχειμέρῳ
 χώρᾳ, ὡς ὀλίγες πάνυ ἐκ πολλῶν ἐπαυελθεῖν.
 Τὸ δὲ σωὸ αὐτῆς πλῆθος ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν
 Ἀντιόχειαν ἐπανήγαγε, πολλῶν καὶ ἑξ ἐκείνης
 τῆς μοίρας ἀπολωλότων, ὡς μεγίστῳ ἐνεγκεῖν
 δυδυμίαν τῷ στρατῷ, καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἀδοξίαν,
 σφαλόντι καὶ γνώμῃ καὶ τύχῃ, καὶ τῆς ἑῶν μοι-
 ρῶν τῶ στρατῷ, ὧν ἐνείμε, τὸ πλείστον ἀποβαλ-
 λόντι ἄφροισι συμφοραῖς, νόσῳ, πολέμῳ,
 κρύει. Γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ Ἀλέ-
 ξανδρος, αὐτὸς τε ῥαδίως ἐπερρώθη, τῷ δὲ ψυ-
 χεῖ καὶ ἐνύδρῳ τῆς πόλεως, μῆ τὸν ἐν Μεσο-
 ποταμίᾳ ξηρὸν αὐχμὸν, τῶ τε στρατιώτας ἀνεκ-
 τᾶτο, καὶ ἐφ' οἷς ἐλελύπλυτο παρεμυθεῖτο με-
 γαλοδωρεῖα χημάτων. τᾶτο δὲ μόνον, εἰς δὲ
 νοίας ἀνάκτισιν στρατιῶν ἐνόμιζε φάρμακον.
 δυνάμιν τε ἤθροισε, καὶ παρεσκιάζειν, ὡς δὴ
 πάλιν ἐπάξων Πέρσαις, εἰ ἐνοχλοῖσιν, καὶ μὴ
 ἴσου

ἡσυχάζοιεν. Ἀπηνγγέλλετο δὴ καὶ ὁ Πέρσης, λύ-
 σασ τὴν δυνάμιν, καὶ ἐκάσας εἰς τὰ ἑαυτοῦ ἀ-
 ποπέμφας· εἰ γὰρ καὶ ἐκ τῶν κρείττονος ὑπέρτε-
 ροι ἐδόκεν γεγνηῖσθαι οἱ βάρβαροι, πλὴν ὁ-
 μως ἐτεβύχοντο, ταῖς τε καὶ Μιθρίαν πολεμικῶς
 θρομικῶς συμβολαῖς, τῆ τε ἐν Πάρθια μάχῃ,
 πολλῶν μὲν πεσόντων, παμπλείσων δὲ τετρα-
 μύων· καὶ γὰρ ἀνάνδρως οἱ Ῥωμαῖοι ἠττήθησαν,
 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰς πολεμίας ἐδ' ὅπῃ κακώ-
 ταντες· ὅθεν τὸ τοῦτο δὲ ἀπολόμφοι, παρ' ὅσον
 πλήθει ἐλάττωσεν ἀρέθησαν, ὡς σχεδὸν ἰσαί-
 σμα θρομικῶς τῶν ἐκατέρωθεν πεσόντος στρατῶ,
 καὶ ἀφελείωσεν τῶν βαρβάρων, πλήθει, ἀλλ' οὐ
 δυνάμει δοκεῖ νικηκέναι· δείγμα δὲ τὸ τοῦτο οὐ
 μικρὸν τῆς βαρβάρων κακώσεως· ἐπὶ γὰρ τῶν ἑξῶν
 ἢ τεττάρων ἡσύχασαν, καὶ ἐν ὅπλοις ἐγλήον-
 τ· ἅπερ μανθανῶν ὁ Ἀλέξανδρος (καὶ ἔτος ἐν
 τῇ Ἀντιοχείᾳ διέτριβεν) εὐθυμότερος δὲ καὶ
 ἀδεέσερος θρόμφος, ἀνεμκῆς αὐτῷ τῆς ἀφελεί-
 τῶν πολεμικῶν φροντίδος, ταῖς τῆς πόλεως ἐχθό-
 λαζε βυφαῖς.